

Sygn. akt I NSNc 463/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 1 czerwca 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Ewa Stefańska (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Mirosław Sadowski

Mariusz Konrad Kolankowski (ławnik Sądu Najwyższego)

w sprawie z powództwa E. [...] Funduszu Inwestycyjnego Zamkniętego
Niestandaryzowanego Funduszu Sekurytyzacyjnego z siedzibą w G.
przeciwko A. G.

o zapłatę

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 1 czerwca 2022 r.

skargi nadzwyczajnej wniesionej przez Prokuratora Generalnego od nakazu zapłaty
w postępowaniu upominawczym Sądu Rejonowego w H. z 26 marca 2018 r., sygn.
I Nc [...]

**uchyla zaskarżony nakaz zapłaty i sprawę przekazuje Sądowi
Rejonowemu w H. do ponownego rozpoznania, pozostawiając
temu Sądowi rozstrzygnięcie o kosztach postępowania ze skargi
nadzwyczajnej.**

UZASADNIENIE

W marcu 2018 r. E. [...] Fundusz Inwestycyjny Zamknięty Niestandaryzowany Fundusz Sekurytyzacyjny z siedzibą w G. (dalej: Powód, Fundusz) wniósł do Sądu Rejonowego w H. pozew o zapłatę, domagając się zasądzenia od A. G. (dalej: Pozwana) kwoty 10 816,04 zł wraz z odsetkami ustawowymi za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty, a także kosztami procesu.

W uzasadnieniu pozwu wskazano, że roszczenie objęte pozvem wynika z umowy pożyczki nr [...] z 7 marca 2017 r., zawartej przez Pozwaną z S. [...] Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W.. Powód jest, przy tym, następcą prawnym pierwotnego wierzyciela na podstawie umowy przelewu wierzytelności z 13 marca 2017 r. Wobec braku spłaty zobowiązania, umowa została Pozwanej wypowiedziana, a wierzytelność z niej wynikająca została postawiona w stan natychmiastowej wymagalności z dniem 14 grudnia 2017 r. Powód wyjaśnił jednocześnie, że na objętą pozvem kwotę składają się: 5 284,22 zł z tytułu niespłaconego kapitału udzielonej pożyczki, 206,19 zł z tytułu odsetek umownych od niespłaconych rat pożyczki do dnia wypowiedzenia, 137,41 zł z tytułu odsetek umownych w wysokości odsetek maksymalnych naliczonych od przeterminowanych rat kapitałowych w trakcie obowiązywania umowy oraz naliczonych od dnia następnego po wypowiedzeniu do dnia sporządzenia pozwu i 5 188,22 zł tytułem niespłaconej części opłaty operacyjnej. Do pozwu dołączono m.in. pismo informujące o przeniesieniu wierzytelności na rzecz Powoda, wezwanie do zapłaty pod rygorem wypowiedzenia umowy pożyczki wraz tabelą zaległych płatności, pismo o wypowiedzeniu umowy pożyczki wraz tabelą zaległych płatności oraz umowę pożyczki z 7 marca 2017 r. Nakazem zapłaty z 26 marca 2018 r. wydanym w postępowaniu upominawczym (I Nc [...]) Sąd Rejonowy w H. uwzględnił w całości żądanie pozwu i nakazał Pozwanej, aby zapłaciła na rzecz Powoda kwotę 10 816,04 zł z odsetkami ustawowymi za opóźnienie liczonymi od 16 marca 2018 r. do dnia zapłaty oraz kwotę 2 492 zł tytułem zwrotu poniesionych przez Powoda kosztów procesu w terminie dwóch tygodni od doręczenia niniejszego nakazu albo wniosła w tymże terminie sprzeciw. Wobec braku jego zaskarżenia, nakaz zapłaty uprawomocnił się.

Wyjaśniając motywy wydania nakazu zapłaty, Sąd Rejonowy wskazał, że w dacie wniesienia pozwu obowiązywał art. 498 k.p.c., który został uchylony z dniem 7 listopada 2019 r. Przewidywał on, że nakaz zapłaty wydaje się, jeżeli powód dochodzi roszczenia pieniężnego, a w innych sprawach, jeżeli przepis szczególny tak stanowi (§ 1). W razie braku podstaw do wydania nakazu zapłaty przewodniczący wyznaczał rozprawę, chyba, że sprawa mogła być rozpoznana na posiedzeniu niejawnym (§ 2). Z kolei, zgodnie z art. 499 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie orzekania w sprawie, sąd nie mógł wydać nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, jeżeli roszczenie było oczywiście bezzasadne, przytoczone okoliczności budziły wątpliwości, zaspokojenie roszczenia zależało od świadczenia wzajemnego, albo miejsce pobytu pozwanego nie było znane albo doręczenie mu nakazu nie mogło nastąpić w kraju. Kodeks postępowania cywilnego określa więc jedynie negatywne przesłanki do wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym.

Sąd Rejonowy podkreślił, że przy dokonywaniu oceny, czy w niniejszej sprawie zachodziła któraś z przeszkód wskazanych w art. 499 § 1 pkt 1-4 k.p.c., kierował się wyłącznie twierdzeniami faktycznymi zawartymi w pozwie. Według Sądu Rejonowego, na prawidłowość takiej praktyki wskazuje, po pierwsze, brzmienie art. 499 k.p.c., w którym wprost wskazano, że przeszkody wydania nakazu zapłaty oceniane są „według treści pozwu”. Po drugie, postępowanie upominawcze polega na tym, że weryfikacja roszczenia pieniężnego przeprowadzana jest bez postępowania dowodowego, tylko w oparciu o twierdzenia faktyczne powoda w pozwie, przy założeniu ich prawdziwości, z zastrzeżeniem ograniczenia płynącego z art. 499 § 1 pkt 2 k.p.c. Po trzecie, w świetle art. 126 § 1 pkt 3 k.p.c. dowody muszą być jedynie wskazane (powołane) w pozwie, ale nie ma konieczności ich załączania do niego, bo załączone mogłyby być w zasadzie jedynie dokumenty. Oznacza to, że ocena, czy dochodzone roszczenie jest oczywiście bezzasadne, dokonywana jest tylko na podstawie twierdzeń faktycznych zawartych w pozwie, przy założeniu ich prawdziwości, bez ich weryfikacji w drodze dowodowej, choćby powód załączył do pozwu dowody. Polega ona przy tym na ustaleniu, czy twierdzenia te w świetle prawa materialnego uzasadniają

dochodzone roszczenie. Negatywny wynik tej oceny jest równoznaczny ze stwierdzeniem, że roszczenie jest oczywiście bezzasadne.

Sąd Rejonowy zwrócił jednocześnie uwagę, że przeszkoda wydania nakazu zapłaty polegająca na tym, że przytoczone przez powoda okoliczności budzą wątpliwości, odnosi się do podstawy faktycznej żądania. Ogranicza ona w pewnym zakresie skutki założenia co do prawdziwości przytoczeń powoda zawartych w pozwie, jednak w żadnym razie nie zmienia tego, że prawdziwość ta nie jest weryfikowana w sposób dowodowy. W związku z tym, źródłem wątpliwości co do przytoczonych okoliczności nie mogą być dowody załączone ewentualnie do pozwu. Sytuacją, w której przytoczone okoliczności budzą wątpliwość, może wystąpić przede wszystkim wtedy, gdy przytoczenia powoda wzajemnie są sprzeczne lub niezgodne, bądź się wzajemnie wykluczają, gdy są sprzeczne z faktami, które są powszechnie znane, albo znane sądowi urzędowo. Według Sądu Rejonowego, tego rodzaju okoliczności w przedmiotowej sprawie nie wystąpiły. Specyfika postępowania upominawczego powoduje, że potrzeba powołania przez powoda dowodów istnieje w istocie rzeczy dopiero po wdaniu się w spór przez pozwanego, tj. z chwilą złożenia sprzeciwu od nakazu zapłaty. Wtedy bowiem znane jest stanowisko pozwanego, w jakim zakresie kwestionowane jest przez niego roszczenie powoda. Sąd Rejonowy zaznaczył, że po dokonaniu analizy treści pozwu i załączników nie dopatrywał się żadnych przeszkód wydania nakazu zapłaty. Przede wszystkim nie zachodziła w sprawie oczywista bezzasadność roszczenia czy wątpliwości co do przytoczonych okoliczności.

Sąd Rejonowy podkreślił przy tym, że przedmiotowa sprawa miała charakter konsumencki. Powód (przedsiębiorca/profesjonalista) dochodził przeciwko Pozwanej (osobie fizycznej) roszczenia o zapłatę, które za swoje źródło miało umowę pożyczki, zawartą przez Pozwaną jako konsumenta z poprzednikiem prawnym Powoda. Tym samym, znajdowały w stosunku do niej zastosowanie przepisy art. 720 k.c. oraz art. 3 ust. 1 i 2 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (Dz.U. 2019, poz. 1083; dalej: u.k.k.), a także art. 22¹ k.c. oraz przepisy o niedozwolonych postanowieniach umownych (art. 383-385¹ k.c.).

Sąd Rejonowy zwrócił uwagę, że art. 385¹ k.c. stanowi implementację art. 3 Dyrektywy 93/13/EWG z 5 kwietnia 1993 r. o nieuczciwych warunkach w umowach

konsumenckich (Dz.Urz. WE z 1993 r. L 95, s. 29; dalej: Dyrektywa 93/13). Kluczowe znaczenie w jego interpretacji ma zatem orzecznictwo Trybunału Sprawiedliwości Unii Europejskiej (dalej: TSUE), zgodnie z którym sąd krajowy jest zobowiązany do zbadania z urzędu, czy dane warunki umowy wchodzące w zakres stosowania Dyrektywy 93/13 mają nieuczciwy charakter, a także do tego, by dokonawszy takiego badania, zniwelować brak równowagi między konsumentem a przedsiębiorcą, o ile sąd ów posiada niezbędne ku temu informacje dotyczące stanu prawnego i faktycznego (wyroki TSUE z: 21 kwietnia 2016 r., *Radlinger Radlingerova*, C-377/14, EU:C:2016:283, pkt 52; 21 grudnia 2016 r., *Gutierrez Naranjo i in.*, C-154/15, C-307/15 i C-308/15, EU:C:2016:980, pkt 58).

Sąd Rejonowy wskazał, że również według stanowiska Sądu Najwyższego wyrażonego w uchwale z 19 października 2017 r., III CZP 42/17, postępowania z udziałem konsumentów, do których znajdują zastosowanie przepisy unijne, mają „walor spraw o charakterze wspólnotowym”, co obliuguje sądy krajowe do uwzględnienia Dyrektywy 93/13 oraz jej wykładni dokonanej przez Trybunał Sprawiedliwości w sposób zapewniający skuteczność ochrony przyznanej konsumentowi przez prawo wspólnotowe. Wynika z tego obowiązek sądu krajowego działania z urzędu w sprawach z udziałem konsumenta w celu zapewnienia efektywności Dyrektywy 93/13. Orzecznictwo TSUE oraz Sądu Najwyższego jednoznacznie zatem wskazuje, że w przypadku umowy konsumenckiej sąd zobowiązany jest do zbadania z urzędu czy postanowienia umowy zawartej pomiędzy przedsiębiorcą i konsumentem mają nieuczciwy charakter. W przypadku nieuwzględnienia z urzędu niedozwolonego charakteru postanowienia umownego, które z mocy prawa nie wiąże konsumenta, dochodzi bowiem do naruszenia art. 385¹ k.c.

Sąd Rejonowy, wyjaśniając motywy wydania nakazu zapłaty przeciwko Pozwanej, podniósł jednak, że w związku ze szczególnym charakterem postępowania upominawczego i jego odmiennością od postępowania zwykłego, ograniczył się w sprawie do badania warunków formalnych pozwu i dołączonych do niego dokumentów. Przyznał, że wydając nakaz zapłaty zastosował wprost przepisy Kodeksu postępowania cywilnego w brzmieniu obowiązującym na datę

jego wydania. Nie uwzględnił przy tym konsumenckiej natury podstawowego stosunku prawnego, a co za tym idzie, przepisów o ochronie konsumentów. Zaznaczył jednocześnie, że podstawę rozstrzygnięcia w zakresie odsetek stanowił art. 481 § 1-2² k.c.

Nakaz zapłaty z 26 marca 2018 r. wydany przez Sąd Rejonowy w H. został zaskarżony w całości skargą nadzwyczajną złożoną przez Prokuratora Generalnego (dalej: Skarżący). Na podstawie art. 89 § 1 pkt 1 i 2 ustawy z dnia 8 grudnia 2017 r. o Sądzie Najwyższym (t.j. Dz.U. 2021, poz. 154, dalej: u.SN), Skarżący zarzucił:

1) rażące naruszenie przepisów prawa materialnego, tj. art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 1 i 3 k.c., przez niewłaściwe zastosowanie, polegające na wadliwym uznaniu, że umowa pożyczki, w której pożyczkobiorca zobowiązał się do zapłaty kwoty pożyczki w kwocie 6 000 zł, opłaty operacyjnej w wysokości 6 000 zł oraz odsetek umownych w łącznej kwocie 808,08 zł, jest w całości ważna jako zgodna z zasadą swobody umów, podczas gdy jej treść i cel, z uwagi na regulacje dotyczące zastrzeżenia opłaty operacyjnej, mającej charakter „lichwiarski”, sprzeczne są z celem i naturą umowy pożyczki oraz zmierzały do obejścia prawa, to jest przepisów określonych w art. 359 § 2¹ k.c., a także są sprzeczne z zasadami współżycia społecznego, co powoduje, że w opisanym zakresie umowa ta jest nieważna w rozumieniu art. 58 § 1 k.c. w zw. z § 3 k.c. jako sprzeczna z ustawą;

2) rażące naruszenie przepisów postępowania, tj. art. 498 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 499 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 502 § 1 k.p.c., w brzmieniu obowiązującym 26 marca 2018 r., poprzez wydanie zaskarżonego nakazu zapłaty uwzględniającego powództwo w całości i zasądzającego dochodzone pozwem roszczenie, w sytuacji, gdy wysokość żądania pozwu ponad kwotę 5 627,82 zł była oczywiście bezzasadna, bowiem umowa, z której było wywodzone roszczenie, była nieważna, na zasadzie art. 58 § 1 i § 3 k.c., jako sprzeczna z prawem i zmierzająca do obejścia prawa, stąd brak było możliwości wydania nakazu zapłaty co do części roszczenia i oddalenia pozwu w tym zakresie, a konieczne było skierowanie sprawy na rozprawę;

3) naruszenie art. 36a u.k.k. w zw. z art. 385¹ § 1 k.c. poprzez błędną wykładnię i niewłaściwe zastosowanie, polegające na przyjęciu, że określenie

w umowie pożyczki kosztów poza odsetkowych na poziomie nieprzekraczającym maksymalnego pułapu określonego w art. 36a u.k.k. skutkuje automatycznym ustaleniem, że postanowienia umowne sformułowane zgodnie z tym przepisem nie mogą być uznane za abuzywne, a zatem wykluczają możliwość i obowiązek kontroli przez sąd postanowień umowy pod kątem ich abuzywności, stanowiąc swoistego rodzaju przepis *lex specialis*, wyłączający możliwość stosowania art. 385¹ § 1 k.c., w sytuacji gdy przepis art. 36a u.k.k. nie określa sam w sobie praw i obowiązków stron umowy, lecz poprzestaje na ograniczeniu ich swobody ustalenia poza odsetkowych kosztów kredytu powyżej pewnego poziomu i nie wyłącza obowiązku sądu weryfikacji, czy takie ustalenie ma w konkretnej sprawie nieuczciwy charakter w sytuacji, gdy w umowie pożyczki gotówkowej nr [...] z 7 marca 2017 r. wysokość kosztów poza odsetkowych w postaci opłaty operacyjnej wynosi 6 000 zł, wysokość odsetek – 808,08 zł, zaś wysokość pożyczki – 6 000 zł, więc stosunek kwoty tych kosztów do wysokości rzeczywiście udzielonych A. G. środków stanowi niedozwolone zastrzeżenie umowne, gdyż prowadzi do istotnej i niczym nieuzasadnionej nierównowagi obowiązków stron na niekorzyść A. G., jako konsumenta;

4) naruszenie zasad, wolności i praw człowieka i obywatela, określonych w art. 2 i 76 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z 2 kwietnia 1997 r. (Dz.U. 1997, nr 78, poz. 486 ze zm., dalej: Konstytucja RP), takich jak zasada bezpieczeństwa prawnego i zaufania obywateli do prawa oraz zasada ochrony konsumentów, wyrażające się w usankcjonowaniu wydanym nakazem zapłaty nieuczciwych praktyk rynkowych naruszających w sposób istotny równowagę kontraktową na niekorzyść konsumenta poprzez zasądzenie, rażąco wygórowanej i nieproporcjonalnej do wysokości udzielonej pożyczki, kwoty zawierającej również opłatą operacyjną, stanowiącą *de facto* ukryte oprocentowanie pożyczki na poziomie niedopuszczalnym przez prawo i w istocie zmierzającą do obejścia zakazu lichwy, co w sytuacji ustalenia sprzeczności w tej części umowy pożyczki z prawem i zasadami współżycia społecznego godzi w poczucie sprawiedliwości i zasadę demokratycznego państwa prawa, a nadto implikowało obowiązek zbadania przez sąd jej postanowień w kontekście zgodności z art. 36a u.k.k. w zw. z art. 385² k.c. i winno skutkować, zgodnie z art. 498 § 2 k.p.c. w brzmieniu

obowiązującym w dacie wydania nakazu zapłaty, skierowaniem sprawy do rozpoznania w postępowaniu zwyczajnym, a zaniechanie powyższego godziło w prawo do odpowiednio ukształtowanej procedury sądowej, zgodnie z wymogami określonymi przez art. 45 ust. 1 Konstytucji RP.

Powołując się na konieczność zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej poprzez zagwarantowanie zasad, wolności i praw człowieka i obywatela, określonych w art. 64 ust. 1 i art. 76 Konstytucji RP, takich jak prawo własności oraz ochrona konsumenta, a ponadto prawo do odpowiednio ukształtowanej procedury sądowej, zgodnie z wymogami określonymi w art. 45 Konstytucji RP, jako sprawiedliwości proceduralnej, Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego nakazu zapłaty i przekazanie sprawy do rozpoznania sądowi według właściwości ogólnej z pozostawieniem temu sądowi rozstrzygnięcia o kosztach postępowania ze skargi nadzwyczajnej. Skarżący wniósł również o wstrzymanie wykonalności zaskarżonego orzeczenia.

Powód w odpowiedzi na skargę nadzwyczajną wniósł o jej oddalenie oraz zasądzenie na swoją rzecz kosztów procesu w postępowaniu skargowym przed Sądem Najwyższym.

Postanowieniem z 26 marca 2021 r. Sąd Rejonowy w H. wstrzymał wykonalność zaskarżonego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z 26 marca 2018 r., wydanego w sprawie I Nc [...] – do czasu ukończenia postępowania ze skargi nadzwyczajnej.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 89 § 1 u.SN, jeżeli jest to konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, od prawomocnego orzeczenia sądu powszechnego lub sądu wojskowego kończącego postępowanie w sprawie może być wniesiona skarga nadzwyczajna, o ile: (1) orzeczenie narusza zasady lub wolności i prawa człowieka i obywatela określone w Konstytucji RP, lub (2) orzeczenie w sposób rażący narusza prawo przez błędną jego wykładnię lub

niewłaściwe zastosowanie, lub (3) zachodzi oczywista sprzeczność istotnych ustaleń sądu z treścią zebranego w sprawie materiału dowodowego; a jednocześnie orzeczenie nie może być uchylone lub zmienione w trybie innych nadzwyczajnych środków zaskarżenia.

Skarga nadzwyczajna jest instrumentem szeroko rozumianego wymiaru sprawiedliwości w znaczeniu określonym w art. 175 ust. 1 Konstytucji RP. Jej celem jest wyeliminowanie z obrotu wadliwych, a jednocześnie naruszających zasady sprawiedliwości społecznej, orzeczeń sądowych, które dotyczą konkretnych, zindywidualizowanych podmiotów. Rolą kontroli nadzwyczajnej nie jest jednak eliminowanie wszystkich wadliwych orzeczeń. Wyjątkowość orzekania w ramach tej instytucji powinna dotyczyć tylko tych z nich, które nie dadzą się pogodzić z podstawowymi zasadami demokratycznego państwa prawnego, będąc *prima facie* orzeczeniami w sposób elementarny niesprawiedliwymi.

Na podmiocie wnoszącym skargę nadzwyczajną spoczywa w pierwszej kolejności powinność wykazania zaistnienia w danej sprawie przynajmniej jednej z przesłanek szczególnych – uchybień wymienionych w art. 89 § 1 pkt 1-3 u.SN. Ponadto, skarga nadzwyczajna musi nawiązywać do przesłanki ogólnej wskazanej w art. 89 § 1 *in principio* u.SN, która wymaga równoczesnego wykazania, że uwzględnienie skargi nadzwyczajnej jest konieczne dla zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej.

Ścisłe określenie przesłanek przedmiotowych skargi nadzwyczajnej związane jest z jej funkcją ochronną w ujęciu Konstytucji RP, tj. z jednej strony, z dążeniem do zapewnienia prawidłowości działania organów władzy publicznej (art. 7 w zw. z art. 2 Konstytucji RP), a z drugiej strony, z konieczną ochroną stabilności i prawomocności orzeczeń sądowych oraz kształtowanych przez nie stosunków prawnych (art. 45 w zw. z art. 2 Konstytucji RP; zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 28 października 2020 r., I NSNc 22/20; 13 stycznia 2021 r., I NSNk 3/19). Konstrukcyjnym założeniem skargi nadzwyczajnej jest więc takie określenie jej przesłanek, aby służyła ona eliminowaniu z obrotu orzeczeń sądowych obarczonych wadami o fundamentalnym znaczeniu w świetle zasady demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości

społecznej. W konsekwencji, stwierdzone naruszenia muszą być na tyle poważne, by względ na całokształt zasady wynikającej z art. 2 Konstytucji RP nakazywał ingerencję w powagę rzeczy osądzonej (zob. wyroki Sądu Najwyższego z: 9 grudnia 2020 r., I NSNu 1/20 i 13 stycznia 2021 r., I NSNk 3/19).

Zdaniem Sądu Najwyższego, w przedmiotowej sprawie Skarżący wykazał w sposób należyty powyższe przesłanki, wymagane dla uznania zasadności tego nadzwyczajnego środka zaskarżenia, choć nie wszystkie podniesione w skardze zarzuty okazały się zasadne.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do sformułowanego w ramach przesłanki szczególnej zarzutu naruszenia konstytucyjnych zasad, wolności i praw człowieka i obywatela, określonych w art. 2 i 76 Konstytucji RP, takich jak zasada bezpieczeństwa prawnego i zaufania obywateli do prawa oraz zasada ochrony konsumentów, na wstępie należy podnieść, że nie mógł on odnieść zamierzonego rezultatu w zakresie, w jakim Skarżący odwołał się do treści art. 2 Konstytucji RP.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego w sprawach ze skarg nadzwyczajnych podkreśla się, że w odniesieniu do przesłanki naruszenia konstytucyjnych zasad lub wolności i praw człowieka i obywatela, określonej w art. 89 § 1 pkt 1 u.SN, chodzi o zasady, które są „określone” (wskazane) w przepisach Konstytucji RP, a nie takie, które wynikają z Konstytucji RP, czy też zostały „wywiedzione” z art. 2 Konstytucji RP (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2021 r., I NSNc 147/20). Zasadami wprost określonymi w Konstytucji RP są np. zasady: ochrony małżeństwa i rodziny (art. 18 Konstytucji RP), godności (art. 30 Konstytucji RP), równości (art. 32 Konstytucji RP) lub ochrony praw dziecka (art. 72 Konstytucji RP), czy też zasada ochrony konsumentów (art. 76 Konstytucji RP). Natomiast zasada demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej i wywiedzione z niej zasady pochodne, zawiera się w podstawie ogólnej skargi nadzwyczajnej (art. 89 § 1 *in principio* u.SN) i tylko w ramach tej podstawy zasady pochodne mogą być rozpatrywane. Inaczej rzecz ujmując, zasadami w rozumieniu art. 89 § 1 pkt 1 u.SN są zasady konstytucyjne wprost w Konstytucji RP wskazane, poza tymi, które wynikają z art. 2 Konstytucji RP (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 31 sierpnia 2021 r., I NSNc 82/20).

Za zasadny należy jednak uznać zarzut naruszenia art. 76 Konstytucji RP w zakresie, w jakim Sąd Rejonowy w H., wydając zaskarżony nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, naruszył zasadę ochrony konsumentów, nie zapewniając Pozwanej – jako konsumentowi – ochrony przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi w sposób, jakiego wymaga Dyrektywa 93/13. Artykuł 76 Konstytucji RP określa podstawowe gwarancje konstytucyjne w zakresie ochrony konsumenta w stosunkach z przedsiębiorcą. Stanowi on, że władze publiczne chronią konsumentów, użytkowników i najemców przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Zakres tej ochrony określa ustawa.

W wyroku z 28 października 2020 r., I NSNc 22/20 (zob. też przytoczone tam orzecznictwo) Sąd Najwyższy stwierdził, że przepis art. 76 Konstytucji RP wyraża jedną z zasad polityki państwa stanowiących dla niego źródło określonych obowiązków. Konkretnie, przepis ten nakłada na władze publiczne obowiązek ochrony konsumentów przed działaniami zagrażającymi ich zdrowiu, prywatności i bezpieczeństwu oraz przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Przy czym celem tej ochrony jest nie tyle faworyzowanie konsumentów, co tworzenie rozwiązań prawnych, które pozwalają urzeczywistnić zasadę równorzędności stron stosunków cywilnoprawnych.

Powyższe znajduje również potwierdzenie w orzecznictwie Trybunału Konstytucyjnego, zgodnie z którym art. 76 Konstytucji RP wyraża zasadę konstytucyjną zobowiązującą władzę publiczną – w tym również sądy powszechne – do podejmowania działań mających na celu ochronę konsumentów przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi. Przepis ten powinien być uwzględniany zarówno przez ustawodawcę na etapie stanowienia prawa, jak i przez sądy powszechne, w procesie jego stosowania i dokonywania jego wykładni (zob. wyroki TK z: 21 kwietnia 2004 r., K 33/03; 13 września 2005 r., K 38/04; 17 maja 2006 r., K 33/05; 13 września 2011 r., K 8/09).

Jednocześnie należy mieć na uwadze, że rekonstrukcja ponad ustawowych standardów ochrony konsumentów w Rzeczypospolitej Polskiej wymaga uwzględnienia również przepisów Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (wersja skonsolidowana: Dz.Urz. UE C 202 z 7 czerwca 2016 r.; dalej: TFUE). Poza

bezpośrednim umocowaniem w art. 76 Konstytucji RP, ochrona konsumentów – na mocy art. 9 Konstytucji RP – znajduje bowiem podstawy także w unijnym prawie traktatowym. Stosownie do art. 12 TFUE wymogi ochrony konsumentów muszą być uwzględniane przy określaniu i realizacji wszystkich innych polityk i działań Unii, bowiem polityka ochrony konsumentów ma na celu poprawę jakości życia wszystkich obywateli Unii. Dlatego też odniesienie do wysokiego poziomu ochrony konsumentów jest również zawarte w artykule 38 Karty Praw Podstawowych UE. Jeśli dodatkowo wziąć pod uwagę fakt, że kształt polskiego prawa konsumenckiego jest w ogromnej mierze efektem implementowania do krajowego porządku prawnego uregulowań unijnych, tym samym oczywistym jest, że ochrona wynikająca z art. 76 Konstytucji RP nie może abstrahować od zasad i wymagań prawa europejskiego (zob. wyrok TK z 13 września 2005 r., K 38/04). W kontekście powyższego oczywistym jest, że zakres ochrony konsumentów wynikający z art. 76 Konstytucji RP należy oceniać z uwzględnieniem zasad i wymagań prawa unijnego, z uwagi na zakres implementowania regulacji unijnych dotyczących prawa konsumenckiego do krajowego porządku prawnego (zob. też wyroki Sądu Najwyższego z: 2 czerwca 2021 r., I NSNc 178/20; 28 października 2020 r., I NSNc 22/20; 28 lipca 2021 r., I NSNc 179/20; 29 czerwca 2021 r., I NSNc 115/21; 15 grudnia 2021 r., I NSNc 67/21).

Podstawowe znaczenie dla wyznaczenia zakresu tej ochrony ma Dyrektywa 93/13, która nakłada na państwa członkowskie obowiązek zapewnienia skutecznych środków, mających na celu zapobieganie stosowaniu nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich. W orzecznictwie TSUE wyrażono przekonanie, że sąd krajowy jest zobowiązany do zbadania z urzędu, czy dane warunki umowne, wchodzące w zakres stosowania Dyrektywy 93/13, mają nieuczciwy charakter. W razie potwierdzenia takiego stanu rzeczy, sąd powinien z urzędu zniwelować brak równowagi między konsumentem a przedsiębiorcą, o ile posiada niezbędne ku temu informacje dotyczące stanu faktycznego i prawnego (por. wyroki TSUE z: 13 września 2018 r., *Profi Credit Polska*, C-176/17; 21 grudnia 2016 r., *Cajasur Banco SAU i in.*, C-154/15 i C-308/15). Przyjmuje się również, że obowiązek oceny nieuczciwego charakteru warunków umowy spoczywa na organach wymiaru sprawiedliwości (zob. wyrok TSUE

z 21 kwietnia 2016 r., *Finway a.s.*, C-377/14, pkt 77 i przytoczone tam orzecznictwo). Sądy krajowe z urzędu mają obowiązek weryfikować, czy postanowienia umowne mają nieuczciwy charakter, stosując przy tym przepisy proceduralne w taki sposób, aby zapewnić konsumentowi skuteczną ochronę (wyrok TSUE z 30 maja 2013 r., *Aegon Magyarország Hitel Zrt.*, C-397/11, pkt 53). Z tego obowiązku nie zwalnia sądu również brak aktywności po stronie konsumenta (wyrok TSUE z 14 czerwca 2012 r., *Joaquín Calderón Caminie*, C-618/10, pkt 57).

Uwzględniając powyższe, należy zgodzić się ze stanowiskiem Skarżącego, że ilekroć sąd krajowy rozpoznaje sprawę o charakterze konsumenckim, każdorazowo jest zobowiązany: po pierwsze, do zbadania z urzędu, czy dane postanowienia umowy zawartej pomiędzy przedsiębiorcą i konsumentem – jako wchodzące w zakres stosowania Dyrektywy 93/13 – mają nieuczciwy charakter; a po drugie, po dokonaniu takiego badania, do zniwelowania potencjalnego braku równowagi między konsumentem a przedsiębiorcą. W świetle orzecznictwa TSUE sąd krajowy ma bowiem obowiązek działania z urzędu w sprawach z udziałem konsumenta w celu zapewnienia efektywności Dyrektywy 93/13.

Prowadzi to do wniosku, że sąd w każdym przypadku ma kompetencję, a jednocześnie obowiązek, dokonania z urzędu oceny nieuczciwego charakteru postanowień umowy łączącej konsumenta z przedsiębiorcą. Dotyczy to również sądu, przed którym prowadzone jest postępowanie upominawcze wobec konsumenta. Wówczas sąd, obok przepisów Kodeksu postępowania cywilnego regulujących tego rodzaju postępowanie, musi także z urzędu stosować przepisy mające na celu ochronę konsumenta. Co za tym idzie, stosując przepisy Kodeksu postępowania cywilnego regulujące postępowanie upominawcze, sąd ten – celem zapewnienia skuteczności ochrony przyznanej konsumentowi przez prawo wspólnotowe – ma powinność z urzędu dokonać analizy, czy postanowienia uzgodnione między stronami mają nieuczciwy charakter. W najnowszym orzecznictwie Sądu Najwyższego trafnie przyjmuje się bowiem, że przepisy proceduralne mają służyć zapewnieniu pewności prawa, ale ich zastosowanie nie może prowadzić do dalszego osłabienia konstytucyjnie gwarantowanej ochrony konsumenta. W konsekwencji, należy uznać, że sąd powszechny orzekający w spornym postępowaniu upominawczym (Sąd Rejonowy w H.) – celem realizacji

konstytucyjnego obowiązku zapewnienia właściwej ochrony konsumentom – przed wydaniem spornego nakazu zapłaty zobowiązany był z urzędu dokonać szczegółowej oceny zgodności z prawem postanowień umowy pożyczki z 7 marca 2017 r., zawartej przez Pozwaną z S. [...] Spółką z ograniczoną odpowiedzialnością z siedzibą w W., tj. poprzednikiem prawnym Powoda.

Tymczasem z uzasadnienia nakazu zapłaty, sporządzonego na potrzeby prowadzonej w tej sprawie kontroli nadzwyczajnej, wynika niezbicie, że Sąd Rejonowy w H [...] – pomimo ustalenia, że łącząca strony umowa podlegała reżimowi ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim – przy wydaniu spornego orzeczenia ograniczył się do badania warunków formalnych pozwu i dołączonych do niego dokumentów. Sąd Rejonowy przyznał przy tym wprost, że nie uwzględnił w tym przypadku konsumenckiej natury podstawowego stosunku prawnego, a co za tym idzie, przepisów służących ochronie konsumenta, co w oczywisty sposób świadczy o tym, że w omawianym przypadku zaniechał dokonania obowiązkowej analizy potencjalnie nieuczciwego charakteru warunków spornego stosunku umownego. Sąd Najwyższy nie ma zatem wątpliwości, że w przedmiotowej sprawie Sąd Rejonowy w H., wydając sporny nakaz zapłaty w postępowaniu upominawczym, naruszył tym samym konstytucyjną zasadę ochrony konsumentów, wynikającą z art. 76 Konstytucji RP, nie zapewniając Pozwanej należytej kontroli przed nieuczciwymi praktykami rynkowymi w sposób, jakiego wymaga Dyrektywa 93/13.

Uwzględniając powyższe okoliczności, należy uznać, że Sąd Rejonowy w H. poprzez wydanie zaskarżonego nakazu zapłaty uwzględniającego powództwo w całości i zasądzającego dochodzone pozwem roszczenie bez uprzedniego zweryfikowania zgodności z prawem postanowień umowy pożyczki z 7 marca 2017 r. dopuścił się w ten sposób również rażącej obrazę przepisów postępowania, tj. art. 498 § 1 i 2 k.p.c. w zw. z art. 499 pkt 1 k.p.c. w zw. z art. 502 § 1 k.p.c. w brzmieniu obowiązującym w czasie orzekania,

Co do zasady przyjmuje się, że konstrukcja postępowania upominawczego, jako tzw. przed rozpoznawczego postępowania procesowego, ma ułatwiać powodowi dochodzenie roszczeń. Ustawa wprowadza domniemanie dopuszczalności wydania nakazu zapłaty, chyba że wystąpi co najmniej jedna

z przyczyn wskazanych w art. 499 § 1 pkt 1-3 k.p.c. (T. Zembrzusi [w:] *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom. II. Artykuły 367-505*(39), red. T. Wiśniewski, Warszawa 2021, art. 499). Artykuł 499 pkt 1 k.p.c. – w brzmieniu obowiązującym w czasie orzekania – stanowił, że nakaz zapłaty nie może być wydany, jeżeli według treści pozwu roszczenie jest oczywiście bezzasadne, przy czym przepis ten jest tożsamy z aktualnym brzmieniem art. 499 § 1 pkt 1 k.p.c. Odnosząc się do określonej w art. 499 § 1 pkt 1 k.p.c. klauzuli generalnej „oczywistej bezzasadności roszczenia”, należy wskazać, że jej treść jest definiowana *ad casum*. Przyjmuje się, że ziszczenia się przesłanki oczywistej bezzasadności roszczenia może być stwierdzone na podstawie zawartych w pozwie okoliczności świadczących np. o nieistnieniu, niewymagalności lub wygaśnięciu roszczenia, braku legitymacji procesowej strony czy braku interesu prawnego (zob. M. Manowska, *Postępowania odrębne w procesie cywilnym*, Warszawa 2012, s. 186 i n.).

Ogólnie rzecz ujmując, ocena bezzasadności roszczenia wymaga zatem zbadania w świetle przepisów prawa materialnego jego istnienia, wymagalności, upływu terminu zawitego do jego dochodzenia, czy choćby zaskarżalności (zob. A. Marciniak [w:] A. Marciniak (red.), *Kodeks postępowania cywilnego, Komentarz do art. 499 k.p.c.*, 2020, wyd. 1 Legalis). Analiza taka niewątpliwie powinna obejmować również m.in. zgodność z prawem umowy łączącej konsumenta z przedsiębiorcą w świetle przepisów regulujących prawo konsumenckie, skoro kwestia ta podlega ocenie sądu z urzędu i bezsprzecznie jest istotna dla rozstrzygnięcia sprawy. Dopiero po dokonaniu tego rodzaju weryfikacji można ustalić, czy w sprawie nie zachodzi oczywista bezzasadność roszczenia i nakaz zapłaty może być wydany. Zaniechanie takiej oceny należy zaś poczytywać każdorazowo jako przesłankę negatywną wydania nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym.

W tej sytuacji, wobec odstąpienia przez Sąd Rejonowy w H. od obowiązku zbadania potencjalnie nieuczciwej natury łączącej strony umowy, należy zgodzić się ze Skarżącym, że w sprawie doszło do naruszenia art. 499 § 1 pkt 1 k.p.c. Niewątpliwie przy tym tego rodzaju naruszenie należy w tym przypadku zakwalifikować jako mające charakter rażący już li tylko z racji potencjalnych

negatywnych następstw omawianego zaniechania sądu w kontekście braku równowagi sił w stosunkach umownych. Należy bowiem podzielić stanowisko Skarżącego, że naruszenie prawa jest rażące wtedy, gdy w jego następstwie powstają skutki niemożliwe do aprobaty w świetle wymagań praworządności.

Jako nieuzasadnione należy już jednak uznać zarzuty skargi dotyczące naruszenia prawa materialnego, tj. art. 353¹ k.c. w zw. z art. 58 § 1 i 3 k.c. oraz art. 36a u.k.k. w zw. z art. 385¹ § 1 k.c. poprzez niewłaściwe ich zastosowanie i błędną wykładnię (co miało z kolei dotyczyć dwóch ostatnich z powołanych wyżej przepisów). W doktrynie i orzecznictwie, na gruncie art. 398³ § 1 pkt 1 k.p.c., uznaje się, że naruszenie prawa materialnego przez niewłaściwe zastosowanie polega na błędnym przyjęciu lub zaprzeczeniu związku, jaki zachodzi między faktem ustalonym w procesie a normą prawną (zob. T. Ereciński [w:] T. Ereciński (red.), J. Gudowski, K. Weitz, *Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz, tom III, Postępowanie rozpoznawcze*, LEX/el. 2016, pkt 15).

Z uzasadnienia nakazu zapłaty sporządzonego na potrzeby postępowania ze skargi nadzwyczajnej w żadnym miejscu nie wynika, by powołane wyżej przepisy Kodeksu cywilnego i ustawy o kredycie konsumenckim były przedmiotem rozważań przez Sąd Rejonowy w H. i stanowiły podstawę materialno-prawną wydanego nakazu zapłaty. Wręcz przeciwnie, Sąd ten wprost wskazał, że w związku ze szczególnym charakterem postępowania upominawczego i z uwagi na jego odmienności od postępowania zwykłego, ograniczył się w sprawie do badania warunków formalnych pozwu i dołączonych do niego dokumentów, odstępując jednocześnie od oceny łączącej strony umowy przez pryzmat przepisów o ochronie konsumenta. W tej sytuacji oczywistym jest, że Sąd Rejonowy nie mógł dokonać błędnej wykładni tych przepisów. Z tożsamyh przyczyn w omawianym przypadku nie można również mówić o niewłaściwym zastosowaniu tych przepisów.

Ubocznie, Sąd Najwyższy wskazuje, że w wyroku z 28 lipca 2021 r., I NSNc 180/20, została wyjaśniona relacja zachodząca między przepisami art. 36a u.k.k. i art. 385¹ § 1 k.c. Sąd Najwyższy stwierdził jednoznacznie, że nie zachodzi tu stosunek specjalności (*lex specialis derogat legis generalis*). Zdaniem Sądu Najwyższego, postanowienia zawarte w umowie kredytowej mogą być uznane – niezależnie – zarówno za sprzeczne z ustawą (art. 36a u.k.k.),

jak i za niedozwolone ze względu na to, że kształtują prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy (art. 385¹ § 1 k.c.). Przepis art. 36a u.k.k. pozwala bowiem określić jedynie maksymalną wysokość pozaodsetkowych kosztów kredytu. Przekroczenie tej granicy będzie stanowiło zatem bezpośrednie naruszenie przepisów ustawowych, a co za tym idzie, w takiej sytuacji zbędne jest szczegółowe badanie postanowień umowy w kontekście wystąpienia klauzul abuzywnych, które łączyłoby się jeszcze z potrzebą dalszej weryfikacji tego, czy treść umowy kształtuje prawa i obowiązki konsumenta w sposób sprzeczny z dobrymi obyczajami, rażąco naruszając jego interesy. Nie oznacza to jednak wyeliminowania możliwości oceny klauzul zawartych w umowie jako niedozwolonych postanowień, na podstawie przesłanek wskazanych w art. 385¹ § 1 k.c. w sytuacji, gdy koszty poza odsetkowe nie przekroczyły granicy wyznaczonej treścią art. 36a u.k.k.

Dodatkowo należy przypomnieć, że w judykaturze Sądu Najwyższego ugruntowany jest pogląd, że umowa pożyczki nie może być wolna od oceny z zastosowaniem kryteriów, o których mowa w art. 353¹ k.c. W przeciwnym wypadku mogłoby to oznaczać przyzwolenie na wypaczenie sensu umowy w aspekcie charakteru stosunku prawnego tą umową ukształtowanego, zarówno z punktu widzenia zasady ograniczenia swobody kontraktowej, jak i granic wykonywania prawa podmiotowego (tak m.in. Sąd Najwyższy w wyroku z 23 czerwca 2005 r., sygn. II CK 742/04). Podnosi się przy tym, że jakkolwiek przepis art. 353¹ k.c. nie zawiera samodzielnej sankcji, niemniej naruszenie któregośkolwiek z wymienionych w nim kryteriów swobody kontraktowej uruchamia sankcję przewidzianą w art. 58 k.c.

Przechodząc do oceny przesłanki ogólnej skargi nadzwyczajnej, należy uznać, że działanie Sądu Rejonowego w H., polegające na wydaniu zaskarżonego nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym z pomięciem oceny uczciwego charakteru postanowień spornej umowy pożyczki, niewątpliwie godzi również w zasadę demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej (art. 2 Konstytucji RP), w szczególności w aspekcie realizacji zasady sprawiedliwości społecznej.

Przyjmuje się, że sformułowana w art. 89 § 1 *in principio* u.SN podstawa ogólna wniesienia skargi nadzwyczajnej musi być interpretowana w zgodzie z Konstytucją RP, z uwzględnieniem bogatego dorobku nauki prawa i orzecznictwa, które wydobycie z art. 2 Konstytucji RP liczne szczegółowe zasady pochodne takie jak: zasada sprawiedliwości proceduralnej, zasada ochrony zaufania obywatela do państwa, zasada ochrony praw słuszenie nabytych, zasada ochrony interesów w toku, zasada niedziałania prawa wstecz, zasada *ne bis in idem* czy zakaz nadmiernej ingerencji (zob. B. Banaszak, *Prawo konstytucyjne*, Warszawa 2017, s. 181-193 wraz z cytowanym tam orzecznictwem; W. Sokolewicz, M. Zubik, uwagi nr 30-38 do art. 2, w: L. Garlicki, M. Zubik (red.), *Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej. Komentarz*, t. I, Warszawa 2016, s. 127-140). W świetle judykatury Trybunału Konstytucyjnego zasada sprawiedliwości społecznej wiąże się z ideą solidarności partnerów społecznych, określoną w art. 20 Konstytucji RP, z której wyprowadzany jest nakaz poszukiwania mechanizmów równoważących interesy stron w sposób minimalizujący ewentualne antagonizmy, co może wymagać stanowienia właściwych regulacji osłonowych (zob. m.in. wyrok TK z 17 marca 2008 r., K 32/05).

Przyjmuje się, że sprawiedliwość społeczna jest celem, który ma być urzeczywistniany przez demokratyczne państwo prawne. Nie jest bowiem demokratycznym państwem prawnym państwo, które nie realizuje idei sprawiedliwości, przynajmniej pojmowanej jako dążenie do zachowania równowagi w stosunkach społecznych i powstrzymywanie się od kreowania nieusprawiedliwionych, niepopartych obiektywnymi wymogami i kryteriami przywilejów dla wybranych grup obywateli (zob. wyroki TK z: 12 kwietnia 2000 r., K 8/98; 19 grudnia 2012 r., K 9/12). Według Trybunału Konstytucyjnego, pojęcie sprawiedliwości społecznej wiąże się, przy tym, z innymi pojęciami, takimi jak równość wobec prawa, solidarność społeczna, minimum bezpieczeństwa socjalnego oraz zabezpieczenie podstawowych warunków egzystencji osób pozostających bez pracy nie z własnej woli (zob. wyrok TK z 25 czerwca 2013 r., P 11/12). W efekcie, pojęcie sprawiedliwości społecznej musi ściśle wiązać się z ochroną przed społecznym wykluczeniem, które uniemożliwia jednostce lub grupie równe uczestnictwo w życiu społecznym.

Powyższa okoliczność jest szczególnie istotna w kontekście rozpatrywanej skargi nadzwyczajnej. Sąd Najwyższy nie ma wątpliwości, że wobec naruszenia art. 76 Konstytucji RP i art. 499 k.p.c. zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego obarczone jest wadą o fundamentalnym znaczeniu w świetle zasad demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej. Istotną przesłanką dla takiego wniosku jest fakt, że akceptacja praktyki orzeczniczej, polegającej na wydawaniu nakazu zapłaty w postępowaniu upominawczym, bez kontroli treści stosunku umownego łączącego strony, może doprowadzić do powstania mechanizmu obejścia Dyrektywy 93/13.

W konsekwencji, według Sądu Najwyższego, celem zapewnienia zgodności z zasadą demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, koniecznym jest przełamanie zasady stabilności i trwałości prawomocnego orzeczenia, i uchylenie zaskarżonego nakazu zapłaty oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Rejonowemu w H..

Zdaniem Sądu Najwyższego, uwzględnienie skargi nadzwyczajnej i wydanie wyroku kasatoryjnego pozwoli przy tym przywrócić równowagę w stosunkach społecznych, zachwianą przez fakt naruszenia przez Sąd Rejonowy w H. art. 76 Konstytucji RP i norm procesowych regulujących postępowanie upominawcze. Uchylenie nakazu nie przesądza bowiem *per se* o kierunku przyszłego rozstrzygnięcia sprawy przez sąd powszechny rozpoznający powództwo, a jedynie umożliwia sądowi ponownie rozpoznającemu sprawę wzięcie pod uwagę całokształtu omówionych wyżej okoliczności prawnych i faktycznych, które w świetle zasady demokratycznego państwa prawnego urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej winny zostać wzięte pod uwagę.

W tych okolicznościach, biorąc pod uwagę wszystkie podniesione wyżej argumenty, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 91 § 1 zd. 2 u.SN i art. 108 § 2 k.p.c. w zw. z art. 95 pkt 1 u.SN, orzekł jak w sentencji.